

Profilaktyka chorób zakaźnych – szczepienia

Przykładowe scenariusze zajęć edukacyjnych dla nauczycieli wychowania przedszkolnego

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Profilaktyka chorób zakaźnych – szczepienia

**Przykładowe scenariusze zajęć edukacyjnych
dla nauczycieli wychowania przedszkolnego**

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2021

Opracowanie
Ministerstwo Edukacji i Nauki

Redakcja językowa i korekta
Elżbieta Gorazińska

Projekt okładki, layout,
redakcja techniczna i skład
Wojciech Romerowicz

Fotografia na okładce: © irinkavasilinka/Bank zdjęć Photogenica

ISBN 978-83-66830-43-1

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2021
Wydanie I

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji
Creative Commons Uznanie Autorstwa – Użycie Niekommercyjne (CC BY-NC)
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/pl/>

Ministerstwo Edukacji i Nauki
00-529 Warszawa
ul. Wspólna 1/3.
<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka>

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
www.ore.edu.pl

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
Scenariusz zajęć umysłowych z elementami języka polskiego dla dzieci w wieku 5–6 lat	
Temat zajęć: Poznajemy wirusa i zostajemy bohaterem w walce z nim.....	5
Załącznik nr 1.....	9
Załącznik nr 2.....	16
Scenariusz zajęć umysłowych z elementami aktywności społeczno-przyrodniczej dla dzieci w wieku 5–6 lat	
Temat zajęć: Być zdrowym – ważna sprawa.....	19
Załącznik nr 1.....	22
Załącznik nr 2.....	26
Załącznik nr 3.....	30
Scenariusz zajęć umysłowych z elementami matematyki i techniki dla dzieci w wieku 5–6 lat	
Temat zajęć: Czy szczepionki nam pomagają?.....	31
Załącznik nr 1.....	33
Załącznik nr 2.....	39

Wprowadzenie

Scenariusze stanowią propozycje zajęć z zakresu wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 5–6 lat. Realizowane treści służą kształtowaniu zachowań prozdrowotnych, a także postaw odpowiedzialności za zdrowie własne oraz osób z najbliższego środowiska dziecka. Głównym celem tych spotkań jest zwiększenie świadomości dzieci na temat dróg rozprzestrzeniania się wirusów oraz sposobów zapobiegania infekcjom.

Tematyka zajęć jest ściśle związana z działaniami na rzecz zahamowania pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 i profilaktyką zachorowań na inne choroby zakaźne, ze szczególnym uwzględnieniem roli szczepień ochronnych. W założeniu scenariusze stanowią całość, ale w zależności od zdiagnozowanego przez nauczyciela poziomu wiedzy i umiejętności dzieci mogą zostać zrealizowane w dowolnej kolejności oraz z wykorzystaniem dodatkowych elementów, którymi dysponuje nauczyciel (np. pomocy edukacyjnych, zabaw ruchowych). Mogą także być zmodyfikowane zgodnie z potrzebami i możliwościami odbiorców w taki sposób, by główne cele zajęć zostały zachowane.

Warto podkreślić, że w przedszkolach działania profilaktyczne powinny być podejmowane wspólnie z rodzicami dzieci. Zatem ważne jest, aby nauczyciel przekazał rodzicom informacje o celach zajęć i wspólnie z nimi podejmował aktywne działania prozdrowotne. Zaleca się, aby przed realizacją zajęć nauczyciel zapoznał się z materiałami merytorycznymi na temat szczepień, przygotowanymi przez ekspertów (zob. *Szczepienia – profilaktyka chorób zakaźnych. Materiały edukacyjne*).

Scenariusz zajęć umysłowych z elementami języka polskiego dla dzieci w wieku 5-6 lat

Temat zajęć: Poznajemy wirusa i zostajemy bohaterem w walce z nim

Cel główny: Kształtowanie postaw prozdrowotnych i wzbogacanie wiedzy na temat środowiska przyrodniczego.

Cele szczegółowe:

- doskonalenie słuchu fonematycznego,
- utrwalanie obrazu graficznego liter,
- czytanie globalne wyrazu: wirus,
- budowanie poprawności gramatycznej wypowiedzi,
- rozwijanie logicznego myślenia,
- doskonalenie spostrzegawczości i koordynacji ruchowej.

Metody: słowna, oglądowa, czynna.

Formy: grupowa i zbiorowa.

Pomoce dydaktyczne: tekst bajki, chusteczki higieniczne, szarfa, kosz, rozsypanka literowa, ilustracje do opowiadania, koperty z puzzlami.

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa wprowadzająca.
N.: Jak ludzie witają się ze sobą?
Dz.: Wymieniają: przybijają żółwika, przytulają się, podają rękę, ściskają się.
N.: Te sposoby witania się są przyjemne i bardzo ludziom potrzebne, ale obecnie panuje pandemia.
N.: Czy rozumiecie znaczenie słowa pandemia?
Dz.: Pandemia jest wówczas, gdy wielu ludzi na całym świecie choruje na tę samą chorobę.
N.: Z powodu jakiej choroby jest teraz pandemia?
Dz.: Obecnie chorobą tą jest COVID.
2. Poznanie tytułu bajki.
N.: Bohaterem bajki będzie wirus (prezentacja graficzna – załącznik nr 1, rys.1).
Nauczyciel zwraca się do dzieci z poleceniem ułożenia podpisu do obrazka z rozsypanki literowej (załącznik nr 2).
Dz.: Dzieci z rozsypanki literowej układają podpis do obrazka.

3. Analiza głoskowa i sylabowa wyrazu: WIRUS.

N.: Podajcie, z ilu sylab składa się wyraz: WIRUS.

Dz.: Z dwóch.

N. Wymieńcie głoski w wyrazie: WIRUS.

Dz.: W-I-R-U-S.

N.: Wymieńcie głoskę z początku wyrazu.

Dz.: W.

N.: Wymieńcie głoskę z końca wyrazu.

Dz.: S.

4. Czytanie przez nauczyciela bajki *Wirus* (prezentacja graficzna).

Zapewne wszyscy chcieliby, by ta bajka zaczęła się od słów: Dawno, dawno temu, za górami, za lasami, żyła sobie piękna i dobra księżniczka.

Niestety, akcja tej bajki toczy się tu i teraz. W pewnym miejscu na Ziemi żyły sobie małe stworzonka – między innymi wirusy (rys. 2). Jednak jak się to zaczęło? Już wam opowiadam.

A więc na naszej planecie żyją nie tylko ludzie czy zwierzęta. Miejsce to jest też zaludnione przez małe stworzonka zwane wirusami (rys. 1). Jeden z nich miał bardzo złe plany. Zwany był COVIDEM (rys. 3). Nasz wirus wraz z dorastaniem nie dość, że sprawiał mamie problemy, to robił się coraz silniejszy i sprytniejszy.

Pewnego dnia postanowił pójść o krok dalej. Wybrał się na wyprawę do ludzi. Jego obecność nie spodobała się jednak tutejszym mieszkańcom. Pytacie, dlaczego?

A dlatego, że pewnego dnia wirus postanowił wejść dziecku na rączki (rys. 4). Taki chłopiec lub dziewczynka, wracając do domu, przytulili się na powitanie z mamą i wyściskiwali z ukochaną babcią (rys. 5).

Wirus bardzo się ucieszył, powiększył i zaraził babcię i mamę, a potem kolejne osoby (rys.6).

W ten sposób rozpoczęła się pandemia. Była to wygrana dla COVIDA. Kiedy powrócił do innych wirusów, został nagrodzony koroną i przez co został nazwany – koronawirusem (rys. 1).

Coraz więcej ludzi było chorych. Zamknięto przedszkola, a dzieci zostały w domach (rys. 7). Nie mogły się spotykać ani razem bawić na placu zabaw.

Jednak ludzie postanowili nie poddawać się rządowi wirusa. Dlatego też wymyślili, zasady higieny. Zdecydowali, by: dzieci myły uważnie ręce, co najmniej przez 30 sekund, kichały tylko w chusteczkę bądź w ramię, dzielnie dezynfekowały ręce oraz zachowały bezpieczny dystans wobec innych dzieci.

Natomiast, aby pokonać wirusa, ludzie ostatecznie uznali, że trzeba dzielnie pójść na szczepienie – i w ten sposób zostać bohaterem.

5. Zabawa ruchowa.

Nauczyciel prosi dzieci, aby stanęły w taki sposób, żeby mieć swobodne miejsce w sali.

Rozdaje dzieciom chusteczki higieniczne. Informuje, że teraz wspólnie, na podstawie opowiadania, przedstawią scenki, jak pokonać króla wirusów.

Nauczyciel prosi o zaprezentowanie właściwego zachowania podczas:

- kichania,
- kaszlu,
- witania się,
- mycia rąk.

Nauczyciel pokazuje zabawy manualne z chusteczką: zgniatanie, ściskanie, podrzucanie i łapanie.

Nauczyciel ustawia kosz na śmieci i w odległości 1,5 m kładzie szarfę. Informuje dzieci, że jest to bezpieczna odległość, którą powinni zachowywać ludzie, by nie dosięgał ich wirus. Prosi, aby dzieci po kolei podchodziły do wyznaczonego szarfą miejsca i wrzucały do kosza kulkę zrobioną z chusteczki. Nauczyciel przypomina, że po użyciu chusteczki nie należy się nią bawić. Po kichaniu, kaszlu i użyciu chusteczki należy umyć ręce.

6. Praca w grupach.

N.: Dzieli dzieci na grupy (5–6 grup) według ustalonych zasad. Udostępnia każdej grupie ilustracje wykorzystane w poprzednich działaniach, pocięte na elementy i umieszczone w kopertach (ilość elementów różnicuje w zależności od poziomu pracy danej grupy).

N.: Proszę, by każda grupa ułożyła obrazek z przygotowanych puzzli.

Dz.: Działania dzieci.

N.: Proszę, aby reprezentant każdej grupy przedstawił, jaką ilustrację otrzymaliście i jaki nadaliście jej tytuł, np.:

rys. 1 – Wirus (załącznik nr 1)

rys. 2 – Planeta Ziemia (załącznik nr 1)

- rys. 3 – Wirus COVID (załącznik nr 1)
- rys. 4 – Wirus na rączkach dziecka (załącznik nr 1)
- rys. 5 – Powitanie dziewczynki z babcią (załącznik nr 1)
- rys. 6 – Koronawirus na rączkach ludzi (załącznik nr 1)
- rys. 7 – Smutne dziecko w domu (załącznik nr 1)

7. Ewaluacja zajęć.

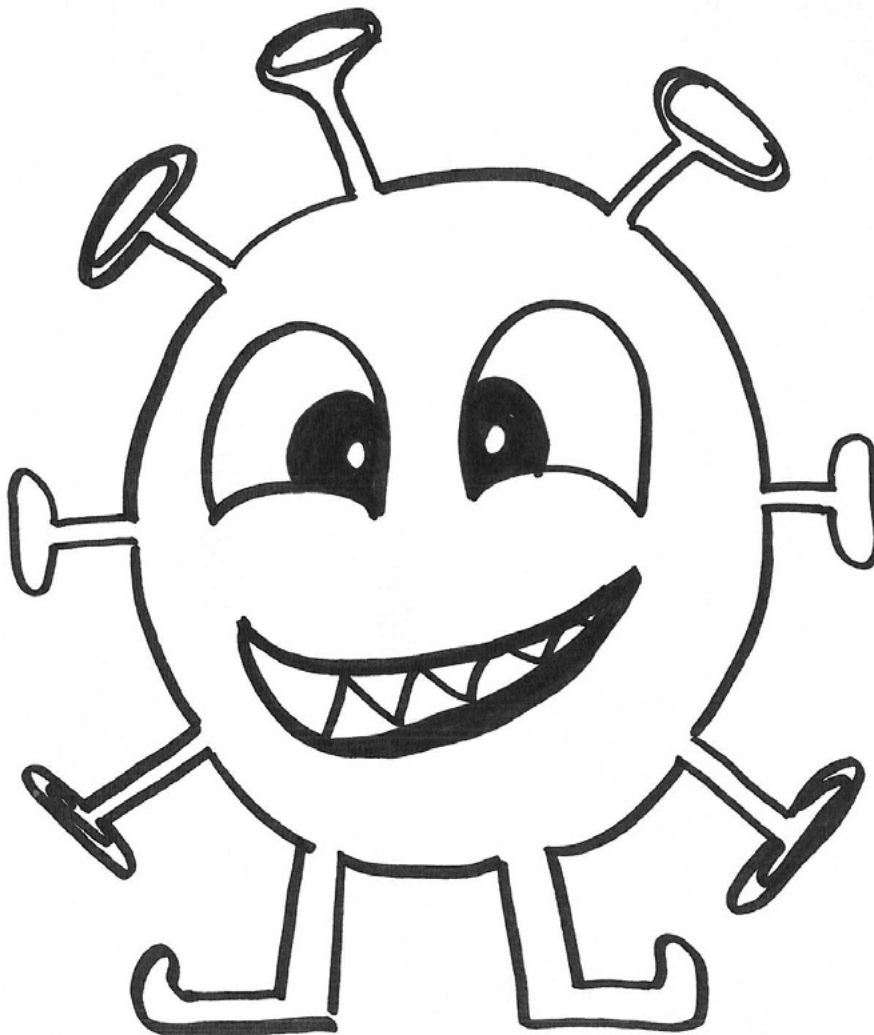
N.: Jak należy zachowywać się, żeby nie zachorować?

Dz.: Należy zasłaniać nos, zasłaniać usta, zachowywać odległość od innych ludzi, witać się łokciem, myć rączki.

N.: Wszyscy chcemy być zdrowi. Pięknie dziś pracowaliście. Poznaliście sposoby walki z wirusem. Zapraszam was teraz na wspólne mycie rączek.

Załącznik nr 1

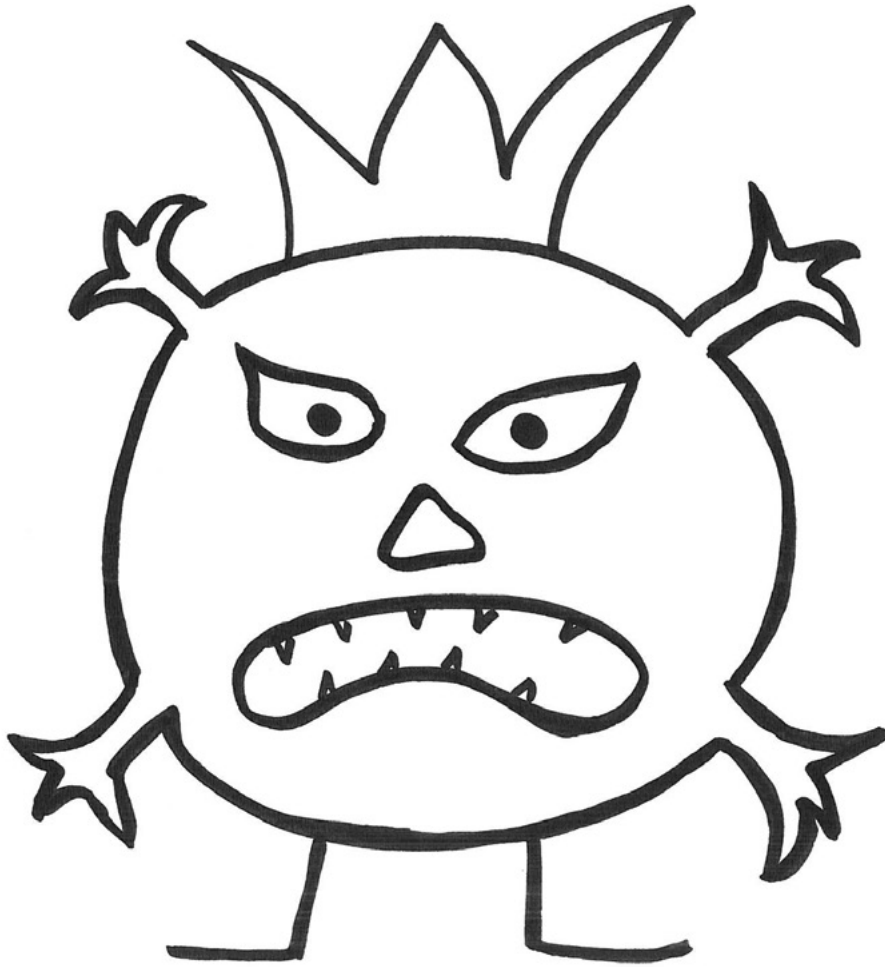
Rysunek 1

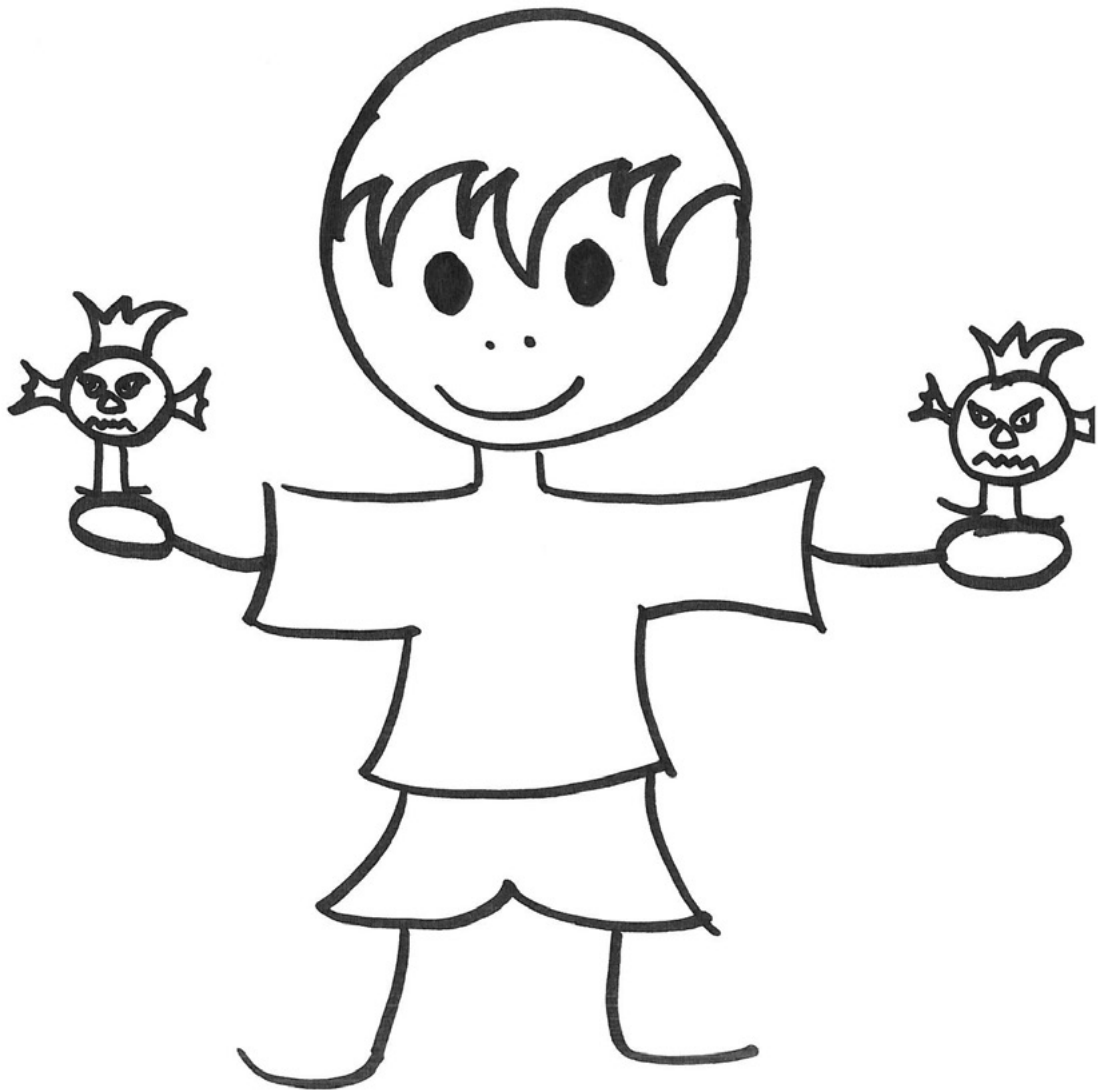
Rysunek 2

Rysunek 3

Rysunek 4

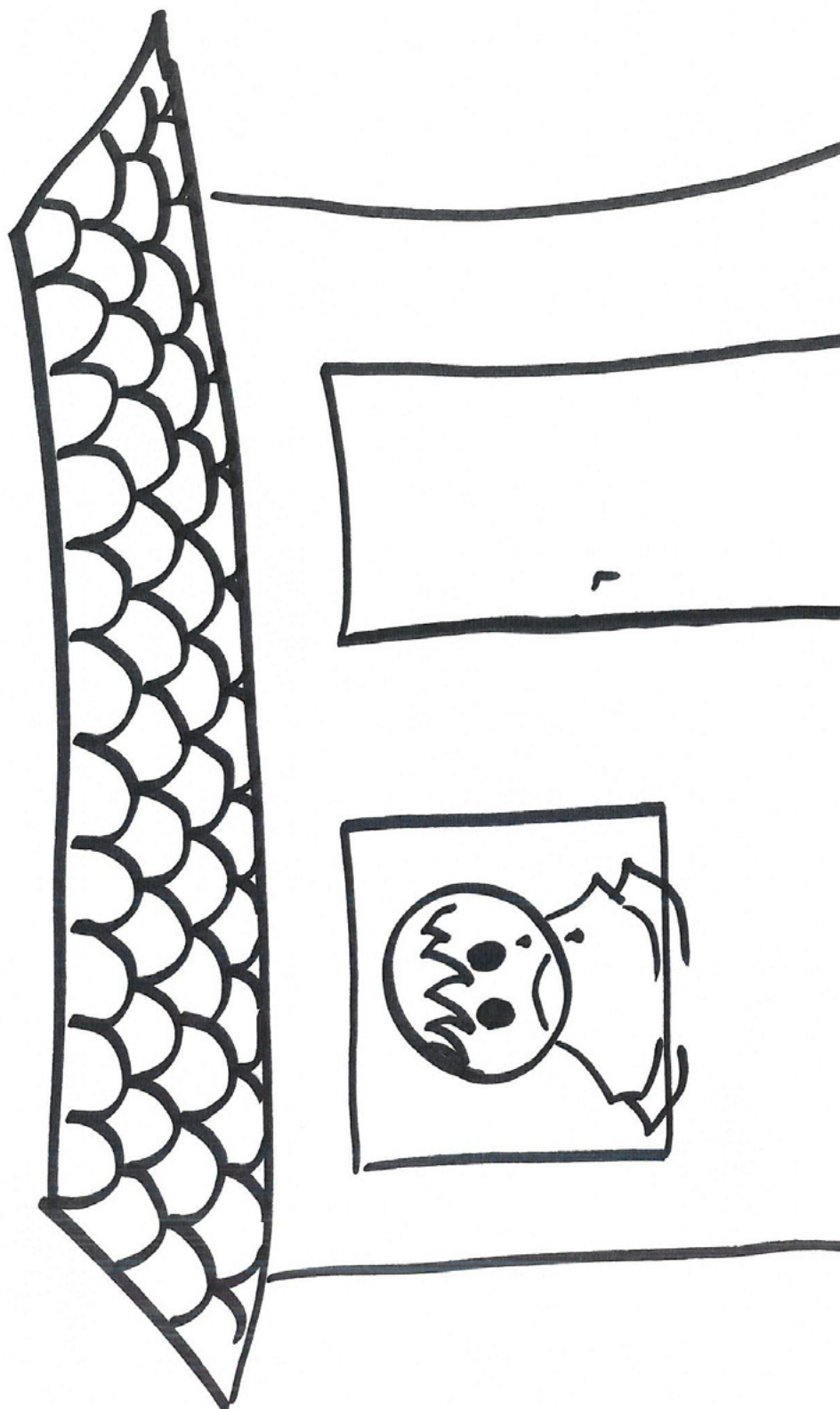
Rysunek 5

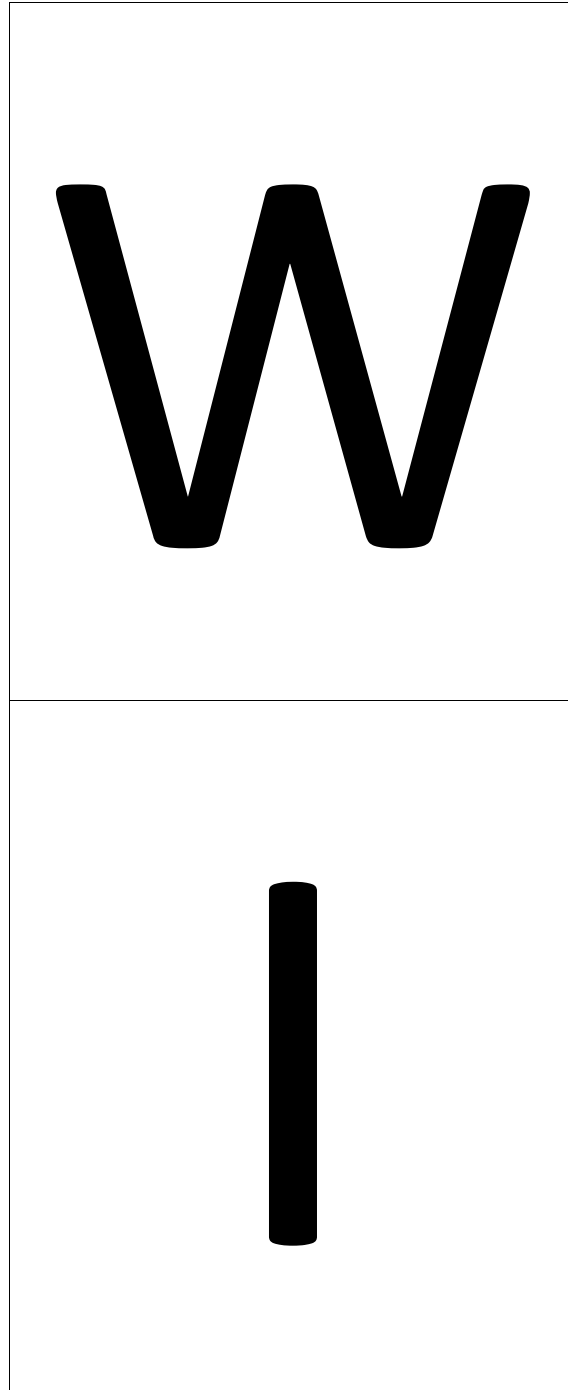
Rysunek 6

Rysunek 7

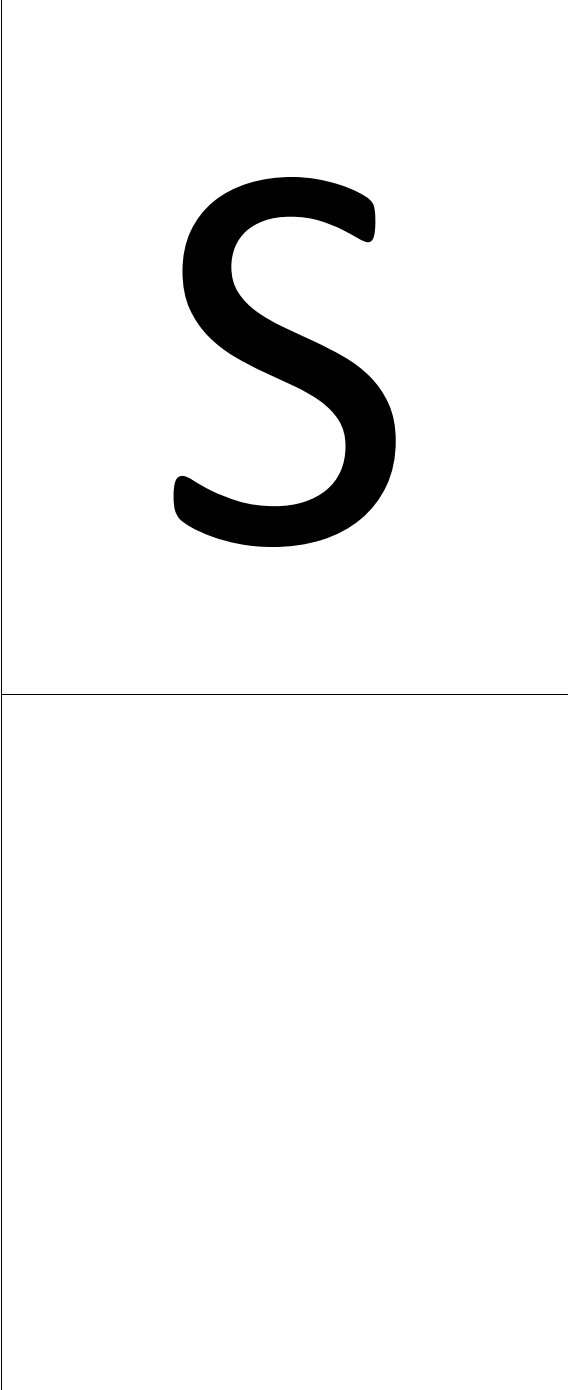

Załącznik nr 2

R

U

A large, bold, black letter 'S' is centered within the top half of a vertical rectangular frame. The bottom half of the frame is empty.

Scenariusz zajęć umysłowych z elementami aktywności społeczno-przyrodniczej dla dzieci w wieku 5-6 lat

Temat zajęć: Być zdrowym – ważna sprawa

Cel główny: Wdrażanie dbałości o własne zdrowie i higienę osobistą.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie umiejętności logicznego myślenia,
- czytanie globalne wyrazów będących rozwiązaniem zagadek,
- doskonalenie poprawności gramatycznej wypowiedzi,
- rozwijanie umiejętności prezentowania sytuacji ruchem,
- rozwijanie umiejętności współpracy w parach,
- rozwijanie percepcji wzrokowej,
- utrwalanie znajomości cyfr od 1 do 9.

Metody: słowna, oglądowa, czynna.

Formy: zbiorowa, w parach, indywidualna.

Pomoce dydaktyczne: tekst zagadek, ilustracje do zagadek, podpisy do ilustracji, historyjka, lupy, karty pracy indywidualnej.

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa wprowadzająca.

N.: W jaki sposób dbamy i zdrowie?

Dz.: Właściwie się odżywiamy, dbamy o higienę osobistą (mycie rąk, mycie zębów, codzienny prysznic), ubieramy się odpowiednio do pory roku, unikamy kontaktu z osobami chorymi, uprawiamy sport.

2. Rozwiązywanie zagadek tekstowych.

N.: Teraz przeczytam wam zagadki. Spróbujcie znaleźć odpowiedź.

a) Choć mam zęby, to nie zjadam,
za to każdemu włosy układam.

Odp.: Grzebień – rys.1 (załącznik nr 1).

b) Mała kuzynka do włosów szczotki,
stoi w kubeczku, z nią uśmiech słodki.

Odp.: Szczoteczka do zębów – rys. 2 (załącznik nr 1).

- c) Jestem kostka kolorowa.
Jak się ze mną zaprzyjaźnisz,
buźka będzie zdrowa.
Odp.: Mydło – rys. 3 (załącznik nr 1).
- d) Kolorowy, pachnący, mili moi,
w każdej łazience na półce stoi.
Odp.: Szampon – rys. 4 (załącznik nr 1).

Podczas rozwiązywania zagadek nauczyciel prezentuje ilustracje będące ich rozwiązaniem.

3. Dobieranie podpisów do ilustracji będących rozwiązaniem zagadek i czytanie globalne.
Nauczyciel pokazuje wydrukowane wyrazy – załącznik nr 2.
4. Opowiadanie.
Nauczyciel opowiada dzieciom historyjkę.
Basia bawiła się w piaskownicy. Nagle zgłodniała. Wyjęła z plecaczka jabłko i zjadła ze smakiem. Kiedy wróciła do domu, bardzo zaczął boleć ją brzusek. Mama zabrała Basię do lekarza.
N.: Dlaczego dziewczynka musiała iść do lekarza?
Dz. Ponieważ nie umyła rączek przed jedzeniem.
5. Zabawa ruchowa z elementami technik dramowych.
Dzieci ustawione są w „rozsypanie”. Nauczyciel prosi o zaprezentowanie ruchem i gestem wskazanych przez niego sytuacji, np.:
- dziecko boli zębów;
 - mycie włosów;
 - mycie zębów;
 - dziecko jest smutne, gdy choruje;
 - dziecko jest wesołe, bo wyzdrowiało;
 - mycie rąk.
6. Praca w parach.
Nauczyciel prosi dzieci o dobranie się w pary. Rozdaje im lupy. Prosi o wzajemne obejrzenie swoich rąk.
N.: Co zauważyliście na rączkach innych dzieci?
Dz.: Zmarszczki, linie, włoski.
N. Co możemy zrobić, aby mieć czyste rączki?
Dz.: Myć rączki po zabawie, przed posiłkiem, po spacerze, po wyjściu z toalety.

7. Praca indywidualna – karta pracy.

N.: Proszę o połączenie kropek tak, aby wyszedł rysunek, i pokolorowanie go – załącznik nr 3.

8. Ewaluacja.

Nauczyciel zadaje pytania, dzieci udzielają poprawnej wypowiedzi.

N.: Mydła używamy do mycia:

- garnków,
- okien,
- ciała.

N.: Zęby myjemy:

- raz w tygodniu,
- wcale,
- dwa razy dziennie.

N.: Ręcznik służy do wycierania:

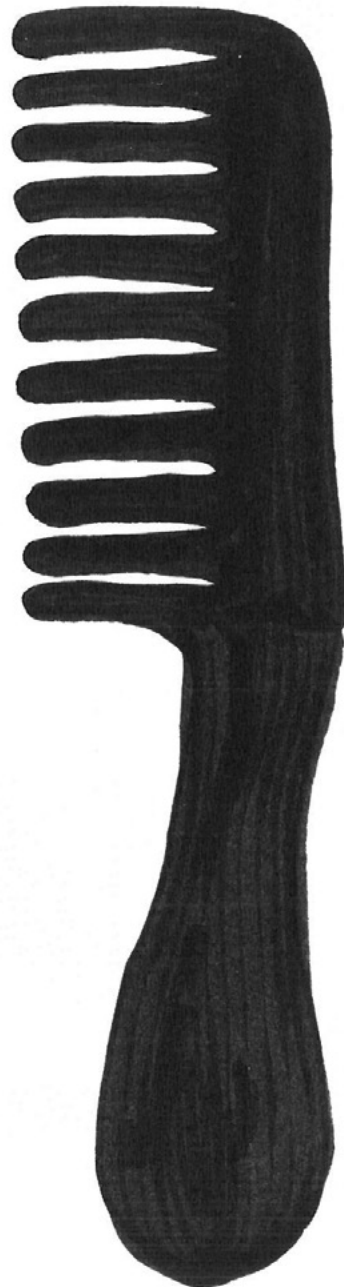
- jednej osoby,
- dziecka i psa,
- całej rodziny.

N.: Prysznic bierzemy:

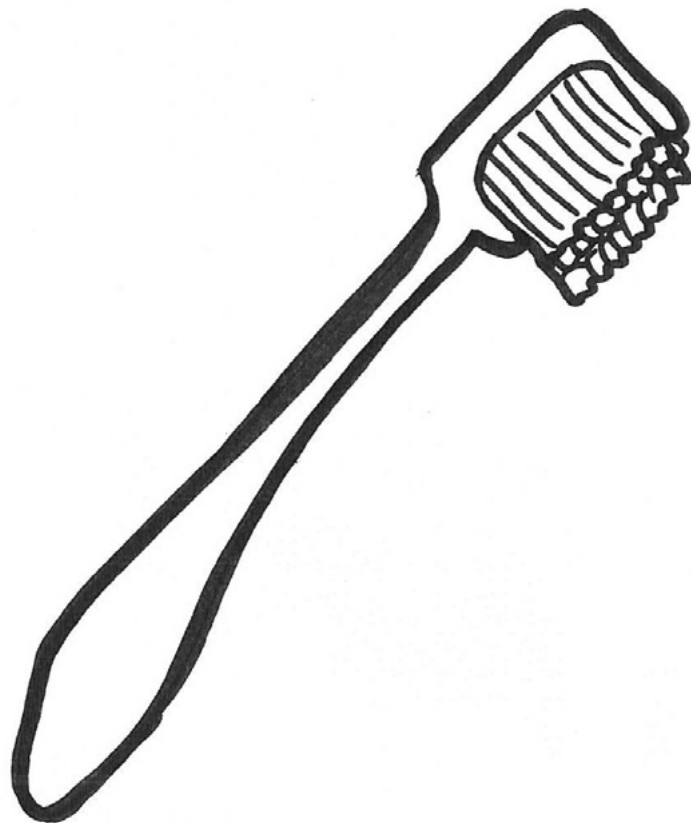
- raz w tygodniu,
- codziennie,
- w święta.

Załącznik nr 1

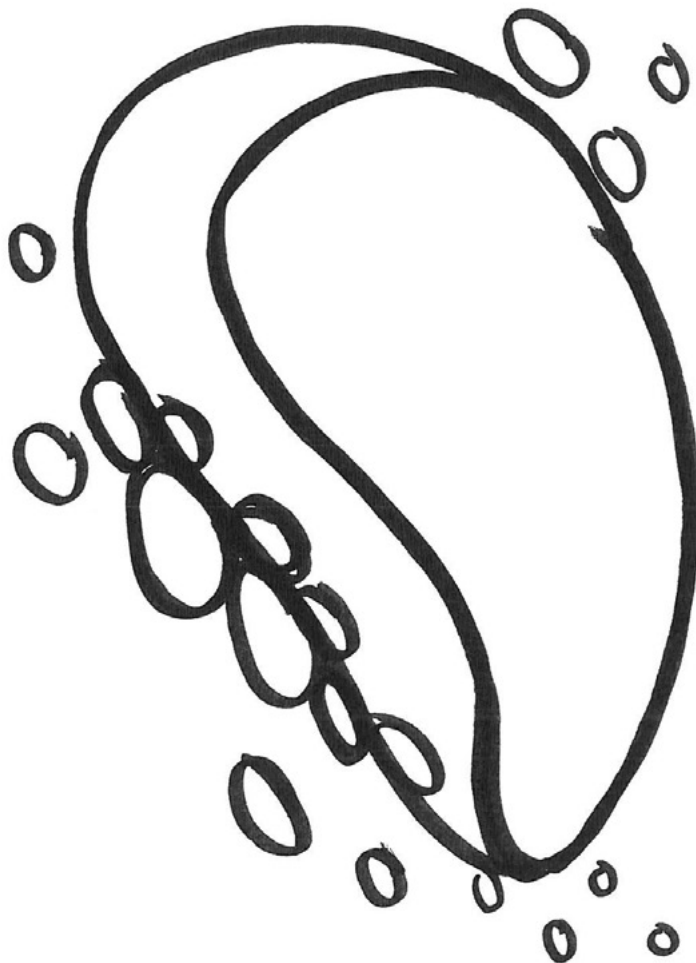
Rysunek 1

Rysunek 2

Rysunek 3

Rysunek 4

Załącznik nr 2

GRZEBIEŃ

SZCZOTECZKA DO ZĘBÓW

MYDŁO

SZAMPON

Załącznik nr 3

Scenariusz zajęć umysłowych z elementami matematyki i techniki dla dzieci w wieku 5-6 lat

Temat zajęć: Czy szczepionki nam pomagają?

Cel główny: Kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Cele szczegółowe:

- doskonalenie umiejętności segregowania elementów ze względu na wyznaczoną cechę,
- utrwalanie wiedzy o pracy lekarza,
- budowanie poprawności gramatycznej wypowiedzi,
- rozwijanie logicznego myślenia,
- doskonalenie koordynacji ruchowej,
- ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- rozumienie poleceń nauczyciela i reagowanie na sygnał.

Metody: słowna, oglądowa, czynna.

Formy: indywidualna i zbiorowa.

Pomoce dydaktyczne: ilustracje przyrządów medycznych i innych przedmiotów, czarne i niebieskie kółka, szablon strzykawki, kosz lub pojemnik, kredki, klej, zielone szarfy, karty do kodowania.

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa wprowadzająca.

N.: Czy byliście w gabinecie lekarskim?

Dz.: Tak.

N.: Jakie przyrządy zauważyliście?

Dz.: Wymieniają (stetoskop, patyczek, termometr, lekarstwa, strzykawka).

Nauczyciel przygotowuje kilka ilustracji z różnymi przedmiotami, w tym wymienione narzędzia medyczne (załącznik nr 1).

N.: Mamy tu ilustracje. Proszę wybrać te, które spotkacie w gabinecie lekarskim, i umieścić je na zielonej szarfy.

Dz.: Działanie dzieci.

Nauczyciel bierze strzykawkę.

N.: Czy wiecie, do czego służy strzykawka?

Dz.: Do robienia zastrzyków.

2. Część główna.

N.: Opowiem wam, czym jest zastrzyk. Na Ziemi, oprócz ludzi i zwierząt, żyją różne inne małe stworzonka. Niektóre z nich to wirusy. Wywołują one choroby u ludzi. Nauczyciel prezentuje graficzny obraz wirusa (rys.1).

Przykładem takiego wirusa jest koronawirus. Wywołuje on chorobę na którą choruje teraz dużo osób.

Ludzie walczą z wirusami za pomocą lekarstw lub szczepionek.

W takiej szczepionce znajdują się dobre wirusy. Spróbujemy sobie stworzyć taki zastrzyk, który pomoże nam pokonać wirusa.

Dz.: losują po 3 kółka: niebieskie lub czarne. Nauczyciel na środku przygotowuje duży szablon ze strzykawką oraz pojemnik (np. pudełko, kosz).

N.: Rozpoznajcie, jakie wirusy wylosowaliście. Niebieskie to te dobre, czarne – złe. Jeżeli macie dobre, przyklejcie je do strzykawki, jeżeli złe – wrzucicie je do kosza.

Dz.: Działanie dzieci.

N.: Właśnie stworzyliśmy szczepionkę, która zwalczy złego wirusa i spowoduje, że będziemy zdrowi.

Nauczyciel umieszcza pracę dzieci np. w gazetce, na tablicy, na wystawie.

3. Zabawa *Zdrowy mur*.

Nauczyciel wybiera dwójkę dzieci i wręcza im zieloną szarfę. Wybrane dzieci pełnią rolę strzykawek. Pozostałe dzieci, jako wirusy wywołujące chorobę, biegają po sali w rytm wybranej muzyki. Dzieci dotknięte przez dzieci z szarfą siadają po obu stronach sali, budując mur. Zabawa trwa do momentu, kiedy wszystkie dzieci utworzą mur.

4. Praca indywidualna – odszukanie ukrytego szablonu strzykawki na karcie do kodowania (załącznik 2).

N.: Każdy z was otrzymał swoją kartę. Na podstawie przedstawionego kodu odszukajcie ukryty kształt. Ćwiczenie proszę wykonać, używając niebieskiej kredki.

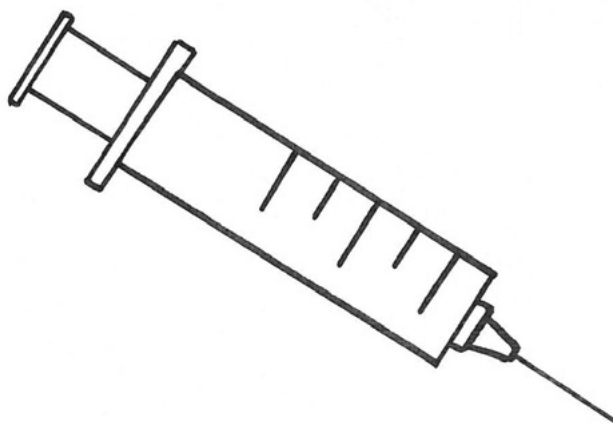
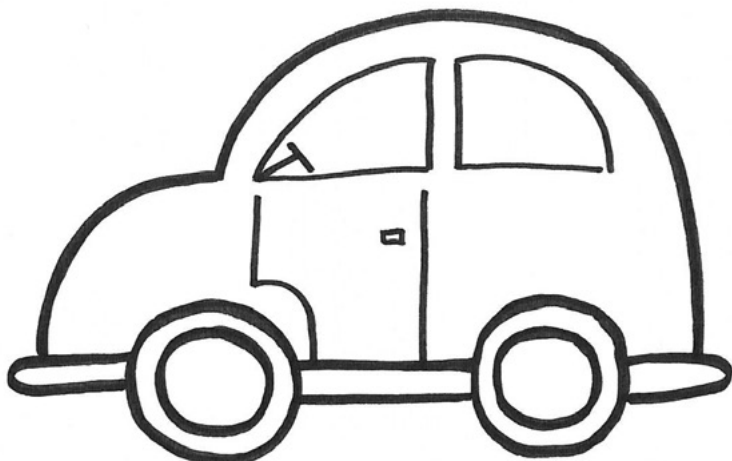
5. Ewaluacja.

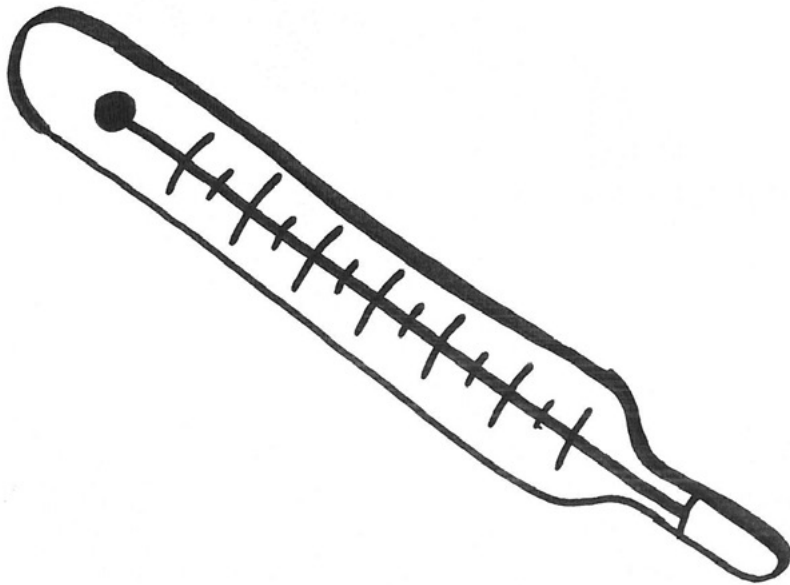
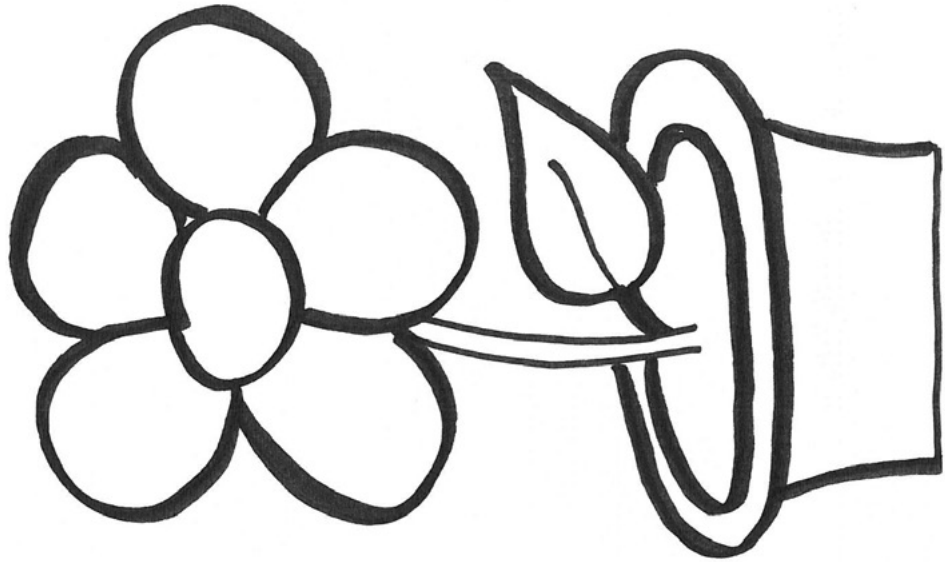
N.: Czy zastrzyki ze szczepionką są potrzebne i dlaczego?

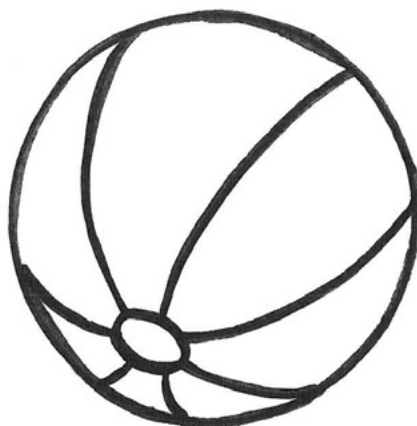
Dz.: Tak, gdyż zwalczają choroby.

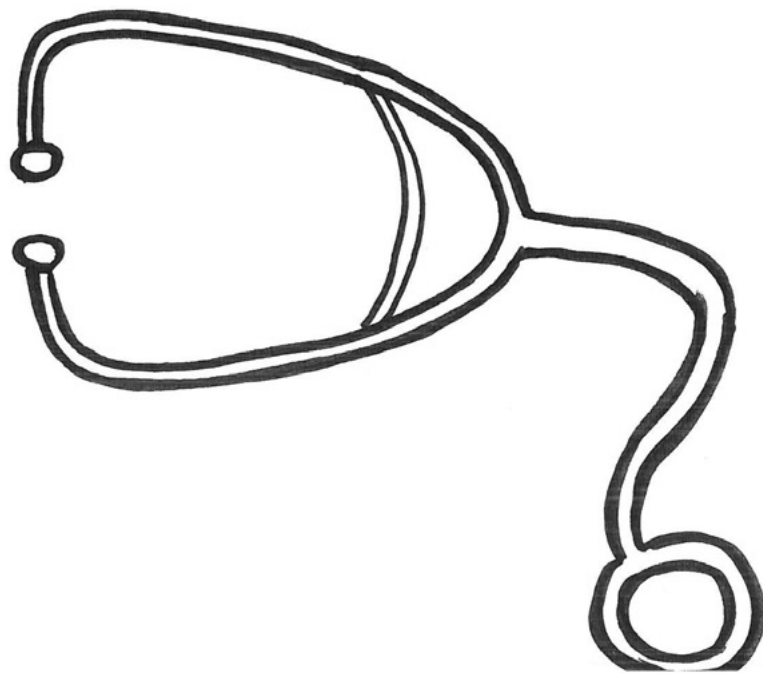
N.: Zastrzyków ze szczepionką nie należy się bać, one pozwalają nam być bohaterami w walce ze złymi wirusami.

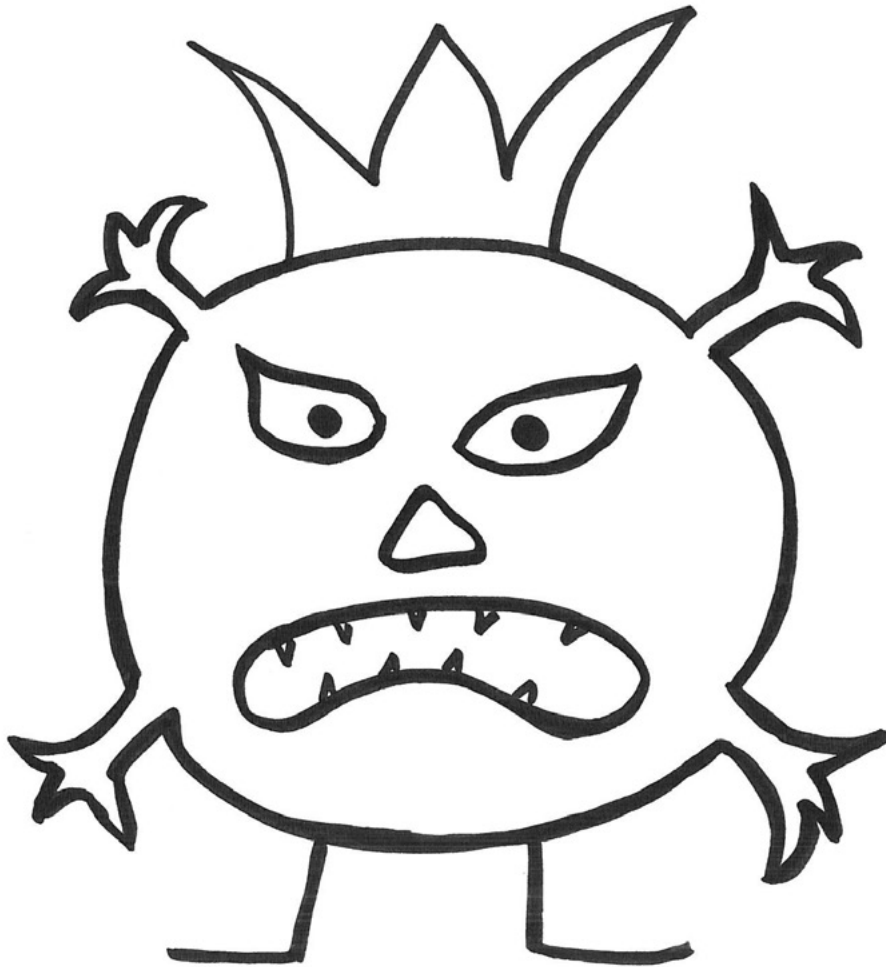
Załącznik nr 1

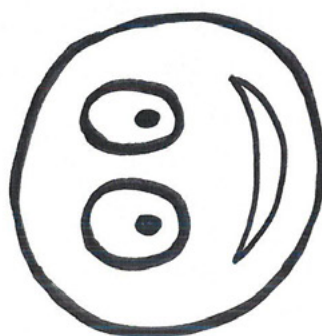
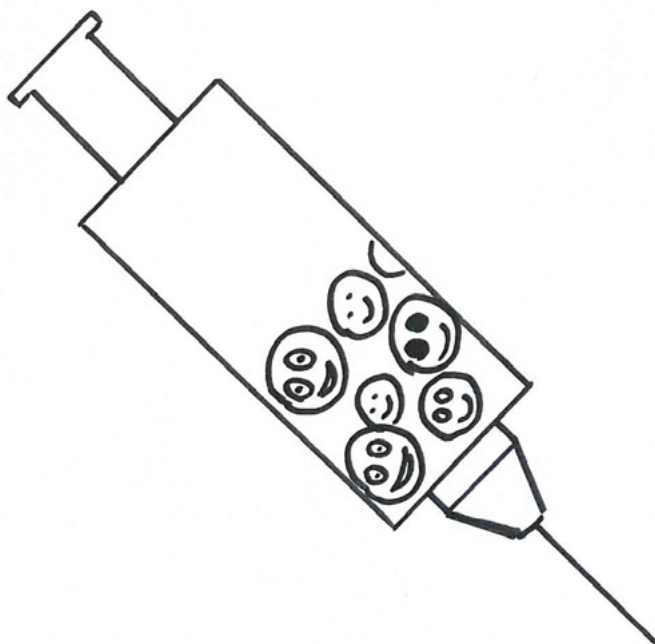

Załącznik nr 2

	1	2	3
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			

A 2

B 1

B 2

B 3

C 2

D 1

D 2

D 3

E 1

E 2

E 3

F 1

F 2

F 3

G 2

H 2

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

tel. 22 345 37 00

www.ore.edu.pl